

Elektronický archiv deníku PRÁVO spravovaný společností NEWTON Information Technology, s. r. o.
<http://pravo.newtonit.cz>

Datum: 24.11.2005

Autor: Aleš Honus

Zdroj: Právo

Strana: 11

příl. Severní Morava a Slezsko
roč. 15, č. 274

Režisér J. A. Pitínský v Ostravě inscenuje dva norské příběhy

Dvě krátké divadelní hry norského dramatika Jona Fosseho se rozhodl spojit do jednoho představení renomovaný český režisér Jan Antonín Pitínský za účasti herců ostravského Divadla Petra Bezruče. Zdánlivě jednoduché příběhy Syn a Zima, které režisér nenásilně propojil postavou mladého herce Pavla Gajdoše, budou mít v Ostravě premiéru v pátek v 19 hodin.

Padesátiletý J. A. Pitínský je držitelem mnoha prestižních ocenění a spolupracuje s desítkami malých i velkých scén v ČR. S ostravskými herci ale zkoušel poprvé. „Naposledy jsem do Ostravy jezdil v dobách, když jsem v Jeseníku pracoval jako závozník,“ tvrdí Pitínský.

Dvě aktovky Jona Fosseho, který je po Ibsenovi druhým nejhranějším norským dramatikem, vznikly s tříletým časovým odstupem a původně jde o samostatné hry. Zima je příběhem muže, který jednoho večera potká v parku na lavičce zvláštní ženu a toto setkání razantně změní jeho život.

Příběh Syn pak představuje nezdařený návrat ztraceného potomka, který se nečekaně objeví v domě rodičů.

„Ty texty jsou tak prosté, že mohou být vnímány jako skvělá komedie, ale i jako skrytá tragédie,“ říká režisér. Podobného názoru je i Fossetova překladatelka Karolína Stehlíková. „Nikdy mě nepřestane fascinovat, jak může tentýž dialog v různých provedeních vyznít úplně jinak,“ říká Stehlíková o Fossetových hrách.

V rolích inscenace Syn, Zima se mohou diváci těšit na Pavla Gajdoše, Terezu Vilišovou, Norberta Lichého, Zdenu Przebindowou a Tomáše Dastlíka.

Regionální mutace | Právo - Severní Morava

Datum: 25.11.2005

Autor: MARTIN JIROUŠEK

Zdroj: Mladá fronta DNES,

Strana: 09

Kraj moravskoslezský DNES
roč. 16, č. 275, s. C/9

Pitínský nabídne norskou poetiku

Nejlepší režisér sezony inscenuje v Ostravě chmurné příběhy Jona Fosseho Syn a Zima

Ostrava - Syn. Zima, komorní příběh o dvou setkáních, která všem zúčastněným naprosto změnila život, nastudoval s Divadelní společností Petra Bezruče v Ostravě jeden z nejuznávanějších režisérů současnosti Jan Antonín Pitínský.

V dnešní premiéře, která začne v 19 hodin, se tak diváci mohou seznámit nejen s nejocetovanějším českým režisérem, ale také nahlédnou do osobité poetiky současného norského dramatika Jona Fosseho.

„Pitínský, čerstvý vítěz slovenské divadelní ankety Dosky 2005 v kategorii Nejlepší režisér sezony, k inscenaci přizval své stálé spolupracovníky, kostýmní výtvarnici Zuzanu Štefunkovou, scénografa Tomáše Rusína a hudebního skladatele Richarda Dvořáka,“ uvádí dramaturgyně inscenace Ilona Smejkalová.

Původně se jedná o dva samostatné texty. První vypráví o nezdařeném návratu ztraceného syna, jenž se zničehonic zjeví v rodičovském domě, druhý začíná tím, že muž jednoho večera potká v parku na lavičce zvláštní ženu. Pitínský ovšem oba texty propojil, přičemž budou na divadle uvedeny v české premiéře.

Norská dramatika má pověst velmi temné a ponuré. Jon Fosse, který bývá občas srovnáván například s Becketem, navíc vyniká originálním využitím jazyka. Je velmi minimalistický a úsporný, ale zároveň básnický, téměř evokuje pocit hudby. „Fosse je průzračný a jakoby banální, lze na to pohlížet jako na kalendářové historie s jistým druhem tajemství anebo jen tajemnosti. Jeho jakoby naivita je bohatá a pro inscenátora může být i zákeřná, protože jí podle své nálady (podle svých častých nálad) může rozumět pokaždé jinak. Když jsem poslouchal na Vltavě Syna, velmi jsem se smál,“ říká režisér, který Syna již dramatizoval pro rozhlas.

„Překládat Fosseho není zrovna jednoduché, i když by se mohlo zdát, že když ten klíč jednou najdete, můžete ho bez problému aplikovat i na ostatní texty. Jenže Fosseho dramatika se proměňuje a zvláště texty z posledních deseti let už vůbec nejsou tak přímočaré jako texty z počátku jeho kariéry,“ dodává překladatelka textů Karolína Stehlíková.

Premiéra inscenace bude v Divadle Petra Bezruče dnes v 19 hodin. V hlavních rolích vystoupí například Norbert Lichý nebo Zdena Przebíndová.

Foto popis| SYN. ZIMA. Dva texty norského dramatika Jona Fosseho propojené do jedné hry Syn. Zima dnes v premiéře uvede ostravské Divadlo Petra Bezruče.

Foto autor| FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

Elektronický archiv Mladé Fronty DNES spravovaný společností NEWTON Information Technology, s. r. o.
<http://mfdnes.newtonit.cz>

Datum: 22.11.2005

Autor: (mao)

Zdroj: Mladá fronta DNES, příl. Kraj moravskoslezský Dnes

Strana: 09

roč. 16, č. 272, s. 1/9

U Bezručů bude režírovat Jan Antonín Pitínský

Ostrava - Jeden z nejvýznamnějších českých režisérů současnosti Jan Antonín Pitínský připravuje novinku pro Divadelní společnost Petra Bezruče v Ostravě. Pro nastudování se zdejší mladým souborem si vybral dvě miniatury současného norského dramatika Jona Fosseho Syn a Zima.

Režisér si pokaždé vybral komorní příběh o dvou setkáních, která všem účastněným naprosto změni život. První příběh vypráví o nezdařeném návratu ztraceného syna, druhý o podivné ženě v ještě podivnějším městě, následují neúspěšné „pokusy“ o život, nenaplněné touhy a sny.

Básník, prozaik, dramatik a divadelní režisér Pitínský patří k nepřehlédnutelným osobnostem české kulturní scény, pomáhal založit řadu divadelních a kulturních projektů a působí i jako překladatel.

V hlavních rolích dvojinscenace se objeví Norbert Lichý, Zdena Przebindová, Tomáš Dastlík, Pavel Gajdoš a Tereza Vilišová. Text obou her přeložila Karolína Stehlíková, autorem scény bude Tomáš Rusín, kostýmy navrhla Zuzana Štefunková, hudbu má na starosti Richard Dvořák.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

Za životní beznadějí do polární noci

V Divadle Petra Bezruče zhmotnil Jan Antonín Pitínský aktovky Jona Fosseho Zima a Syn

Jiří P. Kříž

Už je to skoro stereotyp: premiéry Jana Antonína Pitínského – až na nečetné výjimky – bývají událostí.

Onou výjimkou potvrzující pravidlo tvorby spolehlivého, osobitého divadelníka není samozřejmě ani dvojice aktovek Nora Jona Fosseho s podivným dvojnázvem – Syn. Zima. Vidět je můžete v ostravském Divadle Petra Bezruče.

RECENZE

Oba tituly se ovšem hrají v opačném pořadí. Nejprve Zima, potom Syn. Záleží na tom pramálo, protože oba texty jsou v duchu autorova literárnědramatického principu znamenitým pohráváním si s významy slov, s jejich zabarvením a obměnami. To klade značné nároky na herce, proto si na Fosseho netroufně hned tak každé divadélko.

Zima jak v márnici

V Praze v Činoherním klubu má úspěch také jeho dvojititul Jméno. Noc zpívá své písně – v režii Martina Čičváka, na Malé scéně ND Brno pak Někdo přijde Tomáše Svobody. Bezručí jsou tedy teprve třetí scénou, která si na Joycem nebo Becketttem poučeně absurdní Fosseho hříčky troufá. Dovolit si to může, i když z jejího i na ostravské poměry

chudobného hájemství cesta „za chlebem“ vyhnala v uplynulém roce několik spolehlivých opor.

Zima, vykouzlená jen v nejnezbytnějším náznaku scénografem Tomášem Rusínem a kostymérkou Zuzanou Štefunkovou, je znamenitým hereckým duetem Pavla Gajdoše (Muž) a Terezy Vilišové (Žena). Dva lidé spíš na životní než severské klouzačce. Osmělí, zbědovaní, ale hledající; a podvádějící se, proto nenalézající.

Gajdoš zvolil pro pojetí role odvážnou kreaci imitace gest, mimiky, pohybových vybočení z vazby (anakolutů), kumštýřské nervozity, duchanepřítomnosti, v jistém slova smyslu i posedlosti velkého Pitínského. To je přídavek pro divadelníky, a ocení ho zejména jejich záplava na blížícím se Ostravaru. Pro ostatní je výkon obou představitelů pohybovým koncertem, dozbrojeným nenapodobitelným jazykem Fosseho dramatických kousků.

Návrat ztraceného nezdárného syna

Do aktovky Syn nás přenese další výrazný hudební part Richarda Dvořáka, Soused (Tomáš Dastlík) a také Pavel Gajdoš, který se z Muže promění v Syna, nezdárné

Zleva Tomáš Dastlík (Soused), Zena Przebindová (Matka), Norbert Lichý (Otec).

se navracejícího z lochu do stereotypu rodičovského (Norbert Lichý a Zena Przebindová) zapadáková uprostřed nastupující polární noci, přinášející chuť na vraždění. V oné nezměnitelné nudě tatík smolí model

vikingské plachetnice, matka vytesává z ledu budoucí lososi pochoutku.

Malá rodinná tajemství a zámlky v osudech neomaleně odkrývá právě Soused, na kterého se upne nahromaděná zloba. Život ale

plyne dál v nezměněném tempu. Lidský cit je zasutý do ledu místo lososa nebo odplul na tatkově plachetnici. Abych jenom nechválil: Gajdoš by na jevišti neměl zpívat, ani s kapelou Fosse Fjord Care na konci hry, Li-

chý by si před každým představením měl aspoň narychlo projet text. Náповědu bylo slyšet až do šesté řady, tedy aspoň na repríze před týdnem. To byl ovšem pátek, a ke všemu 13., jak si jistě pamatujeme.